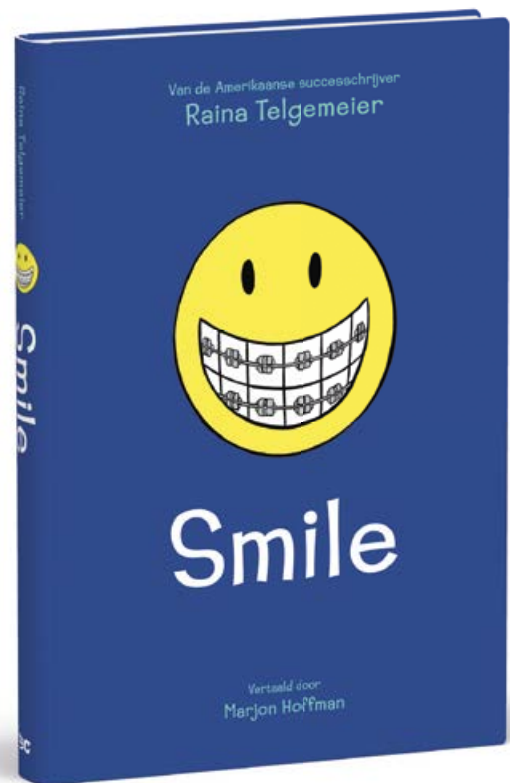

Na een lelijke val heeft Raina haar voortanden ernstig beschadigd. Wat volgt is een lang en frustrerend proces vol tandartsbezoeken, operaties en gênante beugels – soms zelfs met neptanden... Wat zouden Raina's vriendinnen wel niet denken? En zien leuke jongens haar ooit nog staan? Een mooi boek over tiener zijn en alles wat daarbij hoort.

De autobiografische graphic novels van Raina Telgemeier zijn megabestsellers in de VS. Dat is niet voor niks: haar werk is herkenbaar, komisch en sprankelend getekend. Vertaald door Marjon Hoffman, bekend van *De regels van Floor*. Bij Condor verscheen eerder ook Telgemeiers boek *Spoken*.

Introductie

- Vertel dat jullie een bijzonder boek gaan lezen. Wat er zo speciaal aan is, dat ontdekken de leerlingen zo dadelijk. Maar eerst mag iedereen zijn of haar mooiste 'smile' laten zien. Want 'smile' betekent natuurlijk 'glimlach' in het Engels!
- Toon nu pas het omslag van het boek. Opvallend zijn: de smiley, de beugel en de strakke vormgeving. *Waar zal dit boek over gaan?* Geef een aantal leerlingen het woord en laat ze hun keuze motiveren.
- Vertel in het kort waar het boek over gaat. Lees de flaptekst voor. Of vertel het in eigen woorden.
- Laat nu een paar pagina's van de binnenkant van het boek zien. De leerlingen zie nu dat *Smile* geen gewoon boek is. *Wie weet hoe dit 'genre' heet?* (Leg eventueel eerst het begrip 'genre' uit. Een 'genre' is een soort boek. Bijvoorbeeld een historisch boek, prentenboek, detective, griezelverhaal, fantasy-boek).
- Waarschijnlijk is 'een strip' het eerste antwoord dat genoemd wordt. Dat is natuurlijk niet zo gek, want er zijn plaatjes en tekstballonnen te zien. Maar... *Smile* is meer dan alleen een strip. Het is een 'graphic novel.' In het Nederlands noemen we dat een beeldroman. *Wie weet het verschil tussen een strip en een graphic novel?* Een strip is vaak kort en grappig. In een graphic novel zijn de verhaallijnen uitgebreider. Ook komen de karakters van de personages duidelijk naar voren. Het is eigenlijk een gewoon boek, maar dan in tekst én beeld. Er bestaan graphic novels voor kinderen en voor volwassenen.
- Graphic novels zijn niet alleen heel erg leuk, maar je leert er ook van. Je verbetert je leesvaardigheid en werkt aan je literaire competenties. In een graphic novel is beeld net zo belangrijk als tekst. Je moet niet alleen de tekst lezen, maar ook goed naar de illustraties kijken. Doe je dat niet, dan kun je zo een grapje of een onderdeel van het verhaal missen. Ook ontdek je hoe goed tekst en beeld op elkaar zijn afgestemd. Tekst en beeld vullen elkaar – als het goed is – perfect aan.

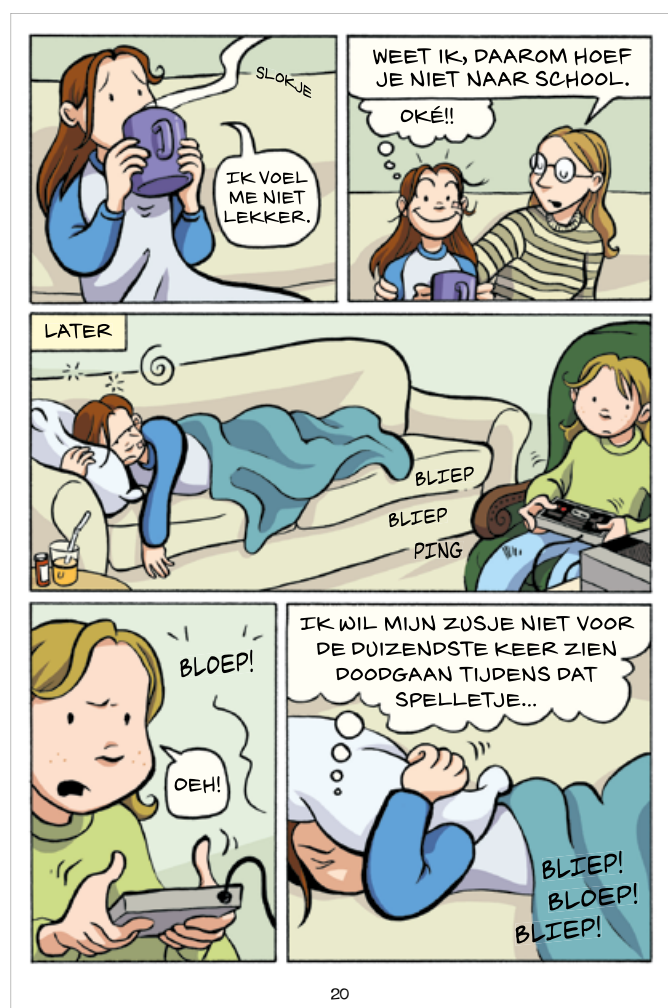
Graphic novels

We gaan nu wat preciezer naar de lay-out van *Smile* kijken. (Leg eventueel eerst het woord 'lay-out' uit. In het Nederlands noem je dat ook wel 'opmaak'. Het is de manier waarop tekst en beeld bij elkaar zijn gezet. En hoe het er dan als geheel uit ziet.)

• Tekstballonnen

Laat bladzijde 20, 21 en 22 zien. Kijk naar de tekst in de ballonnen.

Is die groot of klein afgebeeld? Staat er een ballon om de tekst heen? Of een stippellijn? Is de tekst dun of dik afgebeeld? Beïnvloedt dat de manier waarop de woorden in het echt zouden klinken? Zijn er ook stukjes tekst buiten de tekstballonnen? Waarom zijn die tekststukjes belangrijk voor het verhaal?

• Geluidseffecten en bewegingslijnen

Geluidseffecten en bewegingslijnen voegen een extra laag toe aan het verhaal. Laat bladzijde 9, 10, 11 en 12 zien. *Welke geluiden kun je vinden? Hoe zijn deze geluiden opgeschreven en wat zegt dat over hoe het geluid klinkt? En wat voor gebaren en bewegingen zie je?*

WHAM!

• Illustraties

De tekeningen in een boek noemen we illustraties. Iedere illustrator heeft zijn eigen stijl. Dat geldt ook voor Raina Telgemeier. Laat het boek rond gaan in de klas of projecteer een aantal illustraties op het digibord. Als je naar *Smile* kijkt, kun je verschillende vragen stellen. *Zijn de tekeningen realistisch, of juist stripachtig? Kun je iets zeggen over de gezichtsuitdrukkingen, gebaren en bewegingen van personages? Wat valt je op aan de achtergrond? Is deze gedetailleerd? Hoe verandert het kleurgebruik op een pagina? En per hoofdstuk? Is het een stijl die je aanspreekt? Kun je uitleggen waarom?*

• Vraag

Vraag aan de klas wie er al eerder een graphic novel heeft gelezen. Schrijf de titels op en laat dit rijtje een aantal dagen op het bord staan.

Tijd over? Een paar interessante feitjes!

Wist je dat ...

- ... graphic novels de laatste jaren steeds populairder geworden?
- ... Raina Telgemeier de tekeningen niet zelf heeft ingekleurd? Dat is het werk van Stephanie Yue.
- ... dit verhaal écht is gebeurd? Nog meer interessante feitjes over de schrijfster lees je achter in het boek.

Tijdens het lezen

De leerlingen gaan *Smile* zelfstandig lezen. Tijdens het lezen werken ze aan de opdrachten die bij dit boek horen. Deze opdrachten bestaan uit twee onderdelen: *Begrijpend kijken* en *Verwerkingsopdrachten*. De verwerkingsopdrachten zijn niet goed of fout, maar geven een beeld van hoe de leerling het verhaal tot zich heeft genomen.

Begrijpend kijken

Opdracht 1

In dit boek zie je illustraties met veel details. Bekijk bladzijde 9, 10, 11 en 12. Waarom heeft de maker hier juist gebruikgemaakt van illustraties zonder details?

Opdracht 2

Bekijk bladzijde 127. Hoe voelt Raina zich hier? Waaraan kun je dat zien? Heb je zelf ook wel eens zo'n soort situatie meegemaakt? Schrijf het in een paar zinnen op.

Opdracht 3

Bekijk bladzijde 100 tot en met 105. De illustraties op deze bladzijdes hebben een gelige kleur. Deze kleur noem je sepia. Waarom wordt juist hier deze kleur gebruikt? Leg je antwoord uit.

Opdracht 4

Bekijk bladzijde 162 tot en met 166. Op deze pagina's wordt veel paars gebruikt, waardoor de sfeer anders oogt. Waarom denk jij dat de maker hiervoor heeft gekozen?

Verwerkingsopdrachten

Opdracht 1 Vriendschap

- Raina zit in een vervelend vriendengroepje. Waarom is deze vriendengroep niet fijn? Noem drie punten.
- Wat zou jij doen als je in zo'n vervelende vriendengroep zou zitten? Bedenk drie tips voor Raina.
- Wie is jouw beste vriend(in)? Wat maak hem of haar zo'n goede vriend(in)? Noem minimaal drie punten.

Opdracht 2 Mooi van binnen en buiten

- Raina denkt soms dat andere mensen haar er raar uit vinden zien. Maar vaak is dat helemaal niet het geval. Het zit in haar eigen hoofd. Heb jij dat gevoel ook wel eens? Geef een voorbeeld.
- Wat krijg jij liever: een compliment over je uiterlijk of over je karakter? Leg uit waarom. Welk complimentje zou jij vandaag wel willen krijgen?
- Bedenk iemand die je aardig vindt. Dat kan een vriend(in) zijn, maar ook je buurvrouw, meester, nichtje, klasgenoot of huisdier. Schrijf een compliment op een briefje. En geef dit briefje ook echt!

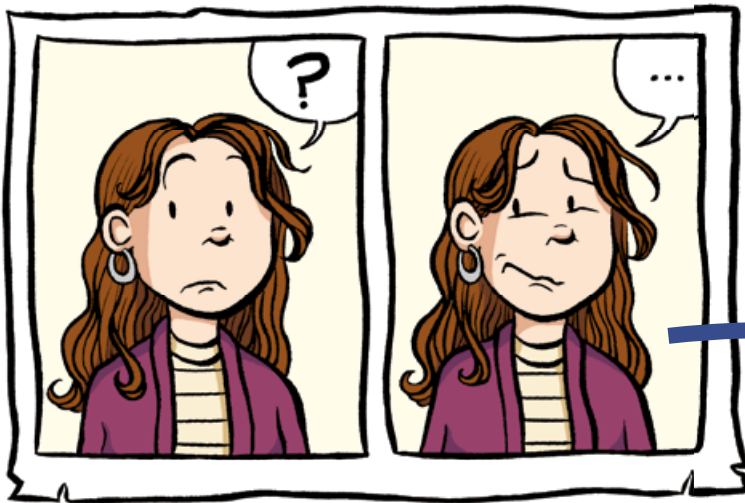
Opdracht 3 Rotdag

Bekijk bladzijde 195 en 196. Hier tekent Raina wat er gebeurde toen ze geplaagd werd. Heb jij ook wel eens zoiets vervelends meegemaakt? Maak een strip van de situatie. Teken eerst hoe het ging. En daarna hoe je graag had gewild dat het ging.

Afsluiting

- Bespreek klassikaal wat de leerlingen van *Smile* vonden. Welke scène maakte de meeste indruk en waarom?
- Wie wil er meer graphic novels gaan lezen? Verwijs naar het lijstje op het bord!
- Wie zou er zelf een graphic novel van zijn/haar leven willen maken? Welke gebeurtenis zou je uitkiezen? Of welk onderwerp? Dat kan een hobby zijn. Maar ook iets ingrijpends wat je hebt meegemaakt. Zou je een spannend boek maken? Of vind je humor belangrijk? Welke tip zou je graag van Raina Telgemeier willen krijgen? Wie weet krijgen de leerlingen wel zin om écht aan de slag te gaan.

Antwoorden (Begrijpend kijken)

Opdracht 1

Raina maakt een enorme smak. Al haar gedachten worden door deze val in beslag genomen. Aandacht voor haar omgeving heeft ze daardoor niet meer.

Opdracht 2

Mogelijke antwoorden: Ze voelt zich ongemakkelijk, schaamt zich, ze wil het liefst door de grond zakken of verdwijnen.

Je ziet het aan haar gezichtsuitdrukking, gebogen lichaamshouding en aan haar gedrag (ze zegt niets en zet het cadeau snel op de grond).

Opdracht 3

Deze scènes spelen zich in het verleden af. Het gaat over de Raina van vroeger, toen ze nog klein was.

Opdracht 4

Raina dagdroomt hier over hoe het feest kan verlopen. De scènes spelen zich af in haar fantasie. Paars is een kleur die past bij een dromerige sfeer.

The End!